

OD REDAKCJI

JAKI POŻYTEK MAMY Z NAUKI I ZE SZTUKI?

Społeczeństwo traktuje te dziedziny jako użyteczne, stosowane, a tak niekoniecznie musi być. Angielski matematyk George Boole, żyjący w XIX wieku, jest znany przede wszystkim jako twórca algebry dwuelementowej. Dlaczego zajął się zbudowaniem pojęć zupełnie nieużytecznych w czasach, w których żył? Nie mógł przewidzieć, że tworzy podwaliny pod logikę dwuwartościową, stosowaną dziś w każdym komputerze.

Co różni dzieło malarskie od osiągnięcia naukowego? Według artysty Adama Wsiółkowskiego naukowiec odkrywa byty istniejące, a byty artysty malarza są wskrzeszane z niebytu. Nie tylko nauka ze sztuką powinny się zauważać. Ten brak uwagi wśród architektów i urbanistów zaprowadził nas do zaburzenia rynków miast i pozbawienia ich zieleni i wody. Teraz dochodzi do wymuszonej rewitalizacji. Co różni naukę od sztuki? Co mają wspólnego? Na te i podobne pytania znajdziemy odpowiedzi w tym numerze „Akademii”.

PROF. KATARZYNA TURNAU
PROF. JERZY DUSZYŃSKI

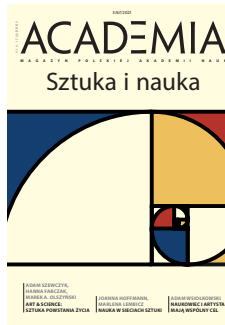

MAGDA JUREK

Światła meduz

Bioluminescencja to zdolność żywych organizmów do emitowania światła bez wytwarzania ciepła. Odkrycie białka GFP w meduzie otworzyło drogę m.in. do futurystycznych projektów, takich jak modyfikacja genetyczna drzew w celu oświetlenia miast. GFP jest stosowany w genetyce i medycynie jako marker. Instalacja artystyczna na Festiwalu Przemiany w Centrum Nauki Kopernik została wykonana z tysięcy próbek, które tworzą biomorficzne formy. By uzyskać efekt świecenia, użyto zielonego białka fluorescencyjnego. Eksperyment ukazuje potencjał natury.

Autor: **Magda Jurek** (panijurek.pl), współpraca **Stanisław Łoźbiak**

MAGAZYN
POLSKIEJ AKADEMII
NAUK

nr 3/67/2021
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 1600 egz.

© Polska Akademia Nauk

Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa

www.pan.pl
www.academia.pan.pl
academia@pan.pl

ZESPÓŁ
REDAKCYJNY

**Magdalena
Prokopowicz**
redaktor naczelna

Jolanta Iwańczuk
nauki o Ziemi

Marcin Pietras
nauki biologiczne
i rolnicze

Justyna Orłowska
dziennikarz

Dominik Wódz
redakcja językowa

Andrzej Figatowski
grafika

**DG ART Agnieszka
Deluga-Góra**
edycja zdjęć

RADA NAUKOWA

Jerzy Duszyński
prezes PAN
(przewodniczący)

Stanisław Filipowicz
Roman Słowiński

Grażyna Borkowska

Katarzyna Turnau

Roman Micnas

Witold Rużyłto

Antoni Rogalski

Henryk Szymczak

Druk:
Agencja Wydawniczo-
Poliograficzna Gimpco